QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

IMĦALLEF
ONOR. JOSEPH AZZOPARDI LL.D.

Illum, il-Ġimgħa, 21 ta' Novembru, 2008.

Kawża Nru: 17

Rikors Ġuramentat Nru: 107/08 JA.

A B.

-vs-

C D.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-18 ta' Marzu, 2008 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu nhar il-31 ta' Ottubru, 1999[1] (Dok. 'SC1');

2. Illi miż-żwieġ ma twildux tfal;

[1] Li b'digriet tat-23 t'Ottubru 2017 ġiet ikkoreġuta biex taqra 1998

3. Illi l-istess żwieġ kien vizzjat *stante* li l-kunsens tal-partijiet inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

4. Illi *in oltre* l-kunsens tal-partijiet jew ta' wieħed minnhom kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq drittijiet u dmirijiet essenzjali tal-ħajja miżżewġa li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

5. Illi l-kunsens tal-partijiet jew ta' wieħed minnhom inkiseb ukoll bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

6. Illi l-attriċi żżewġet minħabba koerzjoni morali qawwija li vvizzja l-kunsens tagħha *stante* illi preċiżament qabel iż-żwieġ hija kienet telqet klandestinament mid-dar tal-ġenituri tagħha u marret tgħix u tirrisjedi mal-konvenut;

7. Illi l-partijiet għandhom *gia'* s-separazzjoni personali skond att pubbliku ppubblikat min-Nutar Dr. Elena Farrugia ta' nhar is-26 ta' Novembru, 2004;

8. Illi għalhekk iż-żwieġ għandu jiġi ddikjarat null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Għaldaqstant l-attriċi umilment jitlob li din l-Onorabbli Qorti, għar-raġunijiet hawn fuq premessi, jogħġobha:

1. Tiddikjara null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi ż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti;

2. Tordna li din in-nullita' tiġi rreġistrata fuq l-att taż-żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut li minn issa qiegħed jiġi nġunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut ma ppreżentax risposta ġuramentata u għalhekk huwa kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi.

Rat il-verbal tas-seduta tat-13 ta' Ottubru, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fil-31 ta' Ottubru, 1999[2] a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (c), (d), (f) u (g) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut huwa kontumaċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra;

---

[2] Li b'digriet tat-23 t'Ottubru 2017 ġiet ikkoreġuta biex taqra 1998

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

19 (1) (g) – kunsens marbut ma' kondizzjoni li tirreferi għall-futur.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar meta l-partijiet kellhom ftit iktar minn għoxrin sena u jidher ċar li l-partijiet iżżewġu t-tnejn li huma biex jaħarbu minn sitwazzjonijiet diffiċli li kienu jinsabu fihom. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu ċitati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija altru minn ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi

ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Il-partijiet iżżewġu, kif *gia'* ngħad, għaliex kellhom diffikoltajiet f'darhom – l-attriċi inkwiet mal-familja tagħha u l-konvenut kellu bżonn jiżżewweġ biex ikun jista' jaħdem Malta għaliex xtaq jibqa' hawnhekk. Il-partijiet kienu għadhom kważi tfal meta żżewġu u l-Qorti tirriskontra n-nullita' *ai termini* tas-sub-inċiż (d).

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fil-31 ta' Ottubru, 1999[3]. L-ispejjeż ikunu mingħajr taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

Onor. Joseph Azzopardi LL.D.
Imħallef.
21 ta' Novembru, 2008.

21 ta' Novembru, 2008.

[3] Li b'digriet tat-23 t'Ottubru 2017 ġiet ikkoreġuta biex taqra 1998